

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak : Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 3 frt. 50 kr., egy hétra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő : Rudnyánszky Gyula.

Kiadó tulajdonos : Kutasi Imre.

Szerkesztőség : Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczy ház
Kiadóhivatal : Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Zászlóbontás Debreczenben.

Debreczen, jan. 11.

Tegnap délelőtt Debreczen városában a két nagy párt, mely egymás ellen heves küzdelemre készül, kibontotta lobogóját.

Verőfényes téli nap volt; a választók csoportosan vonultak a pártterkezetek színhelyére. A városházán gyűlt össze a kormánypárt mind a három választókerületből. Ez volt a felsőház. Elnöki székben ösz férfiu ült, mellette városi, megyei és állami főemberek ültek és a mintegy 200 intelligens választó polgárból állott gyülekezet néma komolysággal, csaknem hidegen hallgatta végig az előterjesztéseket. Éljenzés alig hangzott.

Egészen ellenkező volt a függetlenségi párt értekezletének a külső képe.

Az angol-királynéhoz címzett fogadó kávéházát mintegy 300 választó özönlötte el, füstöltek keményen, összezsúfoltak derekasan s a Kiss Albert és Illyés Bálint társaságában megjelent Thaly Kálmán körül pátriárkális közelségben zajongott, mozgott a tömeg.

A verőfényes nap arany sugara azonban egyenlően ragyogott mind a két párt zászlajára.

És mi ezt szeretnők a debreczeni választások szimbolumának választani. Hadd legyen a mozgalmakban mind a két párt egyaránt méltó arra, hogy zászlaját vígan lengethesse a szél.

Küzdjenek az ellenfelek; ámde küzdjenek nemesen és méltósággal. A szenvedély, a politikai indulatosság szoruljon

hátterbe, ne a személyes érdekek, ne az egyéni törekvések fogjanak fegyvert egymásra; hanem álljon szembe elv ellen elv és mérkőzzék meg két ellenkező politikai meggyőződés ereje a nyílt sisaku választási harc mezején.

A zászlók ki vannak bontva; mind a három kerületben lesz jelölje a szabadelvű pártnak is, a függetlenségi pártnak is.

Győzzön akármelyik, avagy bukják akármelyik: mi csak azt kívánjuk, hogy a választási tusában csak a legyőzött fél személye szerint kapjon sebet, a kitűzött lobogó azonban mind a két oldalon maradjon tiszta, sértetlen és ne tiportassék sárba a pártszenvédelek viharában.

Tegnap mindössze három kijelölés történt. Az első kerület függetlenségi pártja kijelölte Thaly Kálmánt, a kormánypárt pedig fölléptette a második kerületben dr. Király Ferenczet, a volt pártonkívüli képviselőt és Kőrössi Sándort.

Nekünk a személyek ellen semmi kifogásunk nincs. Müvelt, tisztességes, munkás, lelkes férfiak, jó magyarok, derék polgárok mindahárman. Óhajtuk, hogy a többi három jelölt is méltó legyen hozzájuk.

Debreczen város választó polgárai pedig, ha a hat jelölt szemközt fog állani egymással, ne heveskedjenek, ne torzsalkodjanak, ne terrorizálják egymást, hanem szavazzanak higgadtan, méltósággal, szabad akaratuk, meggyőződésük szerint.

Semmit se fájlalnánk úgy, mint hogy

ha Debreczen városa választó polgárait elsodorná a korteskedés forgószele s kiforgatná rendes, nyugodt természetéből.

Igyekezék mind a két párt egy nagy város intelligens választóihoz méltó fegyverekkel vívni a párbajt, — akkor mi szívesen meghajlunk a többség akarata előtt, még ha a megválasztandók elvei tán ellenkeznének is a mi elveinkkel.

— Zászlós.

— **Ki lesz a nagykövet?** A Salisbury kabinetre nézve nagyon roszkor halt meg Sir William White, a konstantinápolyi brit nagykövet. A rögtöni trónváltozás Kairóban óvatos és erélyes embert kíván White helyére, kinek ezenfelül nagyon jól kell ismernie a keleti diplomácia titkos utait és fogásait. Mert Angliára nézve nem csekélyebb dolog áll a kockán annál, hogy megtarthassa az Egyiptomban oly nehezen és oly nagy áldozatok árán kivívott hatalmi állását, főleg miután Franciaország most mindent el fog követni a portánál, hogy az egyiptomi brit okkupáció megszűnjön, vagy legalább meghatározott időhöz köttessék. A konstantinápolyi brit nagyköveti állás gyors és helyes betöltésének kérdése tehát életkérdés Angliára. Eredetileg Sir Evelyne Baring volt kombinációba véve ez állásra, ami most abban marad, mert a kairói trónváltozás nélkülözhetlenné teszi Egyiptomban maradását. Sir Henry Drummond Wolff-ról sem lehet többé szó, miután e diplomata már intervenált az egyiptomi kérdésben s követségkép a szultánnál alig talál a bizalom azon mértékére mely ma elengedhetlenebb, mint valaha. Legtöbb kilátása van Sir Edmund Monson-nak, az athéni brit követnek, aki kitünő képességekkel és dus tapasztalatokkal bíró diplomata, a keleti országokat tanulmányozta s alaposan ismeri, jártas a keleti államművészet pszichológiájában s mind e tulajdonságokat évtizedek óta sok nehéz és kényes küldetésben tettekel bizonyította. Sir Edmund bizonynyal a legalkalmasabb ember lenne, a nehéz hivatás betöltésére, amely az arany szarvnál White utódára vár.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Az újabb magyar irodalom.

Hát ér-e az igazság szerint valamit az újabb magyar irodalom, melyről általában oly lenéző kicsinyléssel szokás beszélni.

Az irodalom pang, az irodalom hanyatlak, az irodalom kimerült, csupa apró csillagocskák, csupa kis tehetségek: örökké csak ezt lehet hallani. Az ember már szinte megcsömörlik a tömérdek gáncsolástól. Az a szüntelen ócsárlás, az a nagyképű vállveregetés valóban fölháborító; és annál inkább az, mert a tisztelt bírálók (?) soha se mondják ki név szerint, hogy ki a vádlott, hanem csak úgy általánosságban dobálózna a lesújtó műszavakkal. Különösen egy-két fiatal esztetikus tetszeleg abban a kényelmes dominóban. Az álnemzeti irány... a kozmopolita szellem... ezek a gyarlóságok... azok a hibák... meg így, meg úgy... csupa üres vád, csupa névtelen ráfogás és kész az istenítélet. Vannak babérocskákra féltékeny régiek, a kik szeretnének véka alá dugni minden napsugarat, hogy az ő cseh-üvegjük a szürke felhőmályban kényelmesen csilloghasson. És vannak a világirodalom mértékének szelétől elkaptott új nemzedékeliek, kik, mint a levegőbe eresztett színes hólyagok szállnak, szállnak, egyre száll-

nak, de nem tudják hová, miért és meddig. Amazok homokba dugják a fejüket, emezek sópáncsognak és sóvárognak, valami elérhetetlen, képtelen, zavaros ideálról álmodoznak és az egész magyar irodalmat megvetik, mert nem olyan nagy, a minőt az ő beteges fantáziájuk követel.

Es a közönség nincs tájékozva, hogy mi abban az igaz. Egyik része jószívűen konzultálni kezd a beteg irodalom fölött; a másik rész pedig vállat von és közönyösen tovább megy, hiszen az újabb magyar irodalom úgy sem életképes, nem érdemes hát vele törődni.

Igy esontosodnak meg aztán nálunk a Kazinczyak korának hívei, a teljesen elmaradt, vizelő ön előtti eszméket, nyelvet és irányt kedvelő penészszagú olvasók és írók. Más oldalon meg ezek mellett eregetik föl papírsárkányaik a Zola-iskola, az Ibsen-iskola, a százféle izmus és ezerféle áció-náció zavarú agyu hívei. Az újabb magyar költészet pedig — requiescat in pace!

Határozottan merem állítani, hogy az újabb magyar irodalom nem érdemli meg azt a mostoha elbánást, melyben részesül. Újabb irodalmunk kétségtelenül jóval értékesebb, mint a régi vagyis az eddigi volt; sőt ha szigorúan vesszük, csak ma van teljes irodalmunk. Nincs ugyan élő Vörösmartink, Petőfink, Aranyunk, Madáchunk; de hiszen egy irodalom sem dicsekedhetik azzal, hogy állandóan volnának óriás szellemei. Az

irodalmat az összes írók alkotják és az irodalom értékét az összes alkotások együttvéve állapítják meg. Már pedig értékre nézve a magyar irodalom csak most igazán teljes. A mi pedig az 50-es és 60-as évek irodalmát illeti, ezzel szemben a 70-es és 80-as évek irodalma, vagyis az új nemzedék valóságos óriás. Csak abban nagyon rövidségünk, hogy azt az irodalmat ösmerték és ösmertették; a ma élőt pedig agyonhallhatják. A 60-as években Arany János hosszabb bírálatot írt — Bulesu Károly verseiről, mint ma 24 Pityi Palkó együttvéve ír — Vajda Jánosról és a többi, Bulesunál hat fejjel nagyobb ma élő lírikusról. Nincs Erdelyi Jánosunk, nincs nagyratörő, zseniális Zilahy Károlyunk; csak riporter-kritikusok kegyén tengődik az újabb magyar irodalom, mely pedig ma bátran odaállhat az első európai nemzetek élő irodalma mellé.

Liránk például ma a legelső közlő valós. A ki ösméri az európai irodalmat, az tudni fogja, hogy különb lírikus tehetségeink vannak, mint akár a németeknek, akár a francziáknak, akár az olaszoknak. Csakhogy nálunk a lírikus sorsa guny, mellőzés, kicsinylés, — a németek meg például Baumbachjukat annyira tulmagasztalják, hogy végre is világirodalmi nagy költőnek képzelik.

Lirai költészetünkkel lépést tartva fejlődött, izmosodott elbeszélő szép prózánk is. Mind a kettő eszmékben gazdagodott, szélesebb látkörre

Képviselőjelölés Debreczenben.

Debreczen, 1892. január 11.

A kormánypart és a függ. 48-as part tegnap délelőtt egyszerre tartotta képviselő-jelölő értekezletét.

A kormánypart egy kalap alá vonta mind a három kerületet és együttesen intézte el a jelöléseket.

Mi ezt a magunk részéről, minden párt-szempontra mellőzésekkel, a választói jogok szabad gyakorlása megcsorbításának és oly sérelemnek tartjuk, mely részben úgy tünteti föl Debreczen városa szabadelvű párti választóit, mintha kész propozícióval az intéző bizottság eléje vágott volna önálló elhatározásuk lehetőségének.

Már a függetlenségi part e tekintetben sokkal törvényesebben járt el.

Csak az első kerület tartott értekezletet és kijelölte Thaly Kálmánt; a második és a harmadik kerület külön-külön fog e tárgyban tanácskozni.

Igy van ez jól: mert végre is minden választókerületnek saját joga, hogy maga választhasson magának jelöltet.

És ha például a nánási kerület nem fogadná szívesen, hogy neki a szoboszlói kerület jelöljön képviselőt, épp úgy sérelmes az is, hogy Debreczen egyik kerületének e belügyi kérdésébe a másik két kerület beleszólhasson.

A tegnapi pártértekezletekről és a választási mozgalmakról egyébaránt adjuk a következő objektív tudósításokat.

A kormánypart gyűlése.

A debreczeni szabadelvű part a városháza dísztermében tegnap délelőtt 10 órakor tartotta meg jelölő pártgyűlését.

Fráter Imre pártelnök üdvözli a szép számmal összegyűlt választó polgárokat és köszönetet mond megjelenésükért. A király ő felsége január 5-én az országgyűlést feloszlatta és az új országgyűlést február 18-ra hívta össze. Gondoskodni kell tehát a debreczeni szabadelvű pártnak új jelöltökről. Mielőtt erre áttérne, szól az általános politikai helyzetről. Ha figyelemmel kísérjük a választási mozgalmakat, lehetetlen

terjedt, és a mi a formát illeti, meg a nyelv szépségeit, ezekben hasonlíthatatlanul fölülte áll elődjének.

Filozófiai irodalmunk is nagyobb lett; a gyermek-költészet pedig egészséges, nemzeti irányban egészen új kincs bányákat nyitott és a magyar gyermekirodalom ma gazdagságban a nagy nemzetek ilyenmő irodalmával versenyez. Essayk és irodalomtörténeti munkák ritkán jelennek ugyan meg, de a mi készül, az mind tartalmas, tömör stílus élvezhető. Ugyanez áll tudományos irodalmunk stíljére s irodalmi értékére nézve. Különösen a természettudományok terén oly irodalmi művekkel gyarapodtunk, melyek szinte hihetetlen magasságban állanak az eddigi tudományos magyar könyvek fölött. Eddig a tudomány irodalmi formáját illetőleg csak dadogott nálunk, ma pedig szépen, ékesen tud szólni.

De ha csupán a szorosán vett szépirodalom mellett maradunk, akkor is el kell ösmernünk, hogy oly viszonyok közt, midőn az e téren való működést közöny, hálátlanság és anyagi veszteség fogadja, a haladás, az elmélkedés valóban feltűnő.

Hiába hangzanak a jajgatások, az újabb magyar irodalmat senkinek sincs joga elítélni, mert hiszen nincs ez az irodalom annyira ösmertette, hogy róla alapos véleményt alkotni lehetne. Husz év alatt egyáltalán egy betűnyi komoly kritikai, esztetikai tanulmány sem jelent meg az újabb magyar szépirodalomról. Kétségbeesztő sivárság: az író felnő, fejlődik, alkot, alakul, megéri, terem és megvénül, a nélkül, hogy tükörbe nézhetne, mert a kritika nem tart

meg nem győződni arról, hogy daczára a sok szép választási marifeszturnak, a jövő országgyűlésre a szabadelvű part még nagyobb többséggel fog a választási küzdelemből kibontakozni.

Ennek oka szerinte az, hogy a választó polgárok megelégték az üresen elhangzó szép szavakat, a nagy frázisok ideje lejárt és Magyarország választó polgárai ma már a politikai érettség ama fokára emelkedtek, hogy saját értelmi erejükkel belátják, hogy Magyarország megszilárdítására s a nemzet jogos aspirációinak fokozatos elérésére egyedül a szabadelvű part képes és hogy ezek az aspirációk a szabadelvű part zászlajára vannak fölírva.

Itt Debreczenben is — így szólt továbbá — a mi pártunkba visszajöttek a diszidensek és belátták azt, hogy a szabadelvű part az államhatalom méltó képviselője; maga az egyik volt ellenzéki képviselő is visszatért kebelünkbe.

Ez oly erőt kölcsönöz a debreczeni szabadelvű pártnak, hogy az eredmény és siker biztosítva van. Ha mindenki teljesíti kötelességét, a szabadelvű part diadalt fog aratni Debreczenben.

Ezek után áttért a közgyűlés tulajdonképeni tárgyára: a választandók kijelölésére. Az intéző bizottság az eddigi gyakorlathoz képest megteszi javaslatát, de nem akar elzárkózni a választópolgárok indítványai előtt.

Márk Endre szólni kíván, de az elnök nem engedi.

Fráter Imre folytatva kijelenti, hogy a főispánt ért családi gyász folytán az I. kerületben jelöltet még nem ajánlhat, mert megállapodás nem történt. A II-ik kerületbe azonban ajánlja dr. Király Ferencet és a III-ik kerületbe Kőrössi Sándort. Dr. Király Ferenc a közgazdasági téren kiváló szakférfi s oly jellemes és kitűnő egyéniség, a kibén csalódnai nem fogunk. Kőrössi az igazságügyi bizottság elnöke s a mit tén a választók is jól tudnak, több fontos javaslat kidolgozása ő reá van bízva, e mellett a városért is mindenkor sokat teit. Mindakét jelölt oly jeles és tiszteletreméltó, hogy Debreczen választó polgárai örömmel szavazhatnak rájuk.

Ezzel Fráter Imre kimondotta, hogy a szabadelvű part jelöltje II. kerületben dr. Király Ferenc, a III-ikban Kőrössi Sándor; az I-ben később fognak jelölni; de a jelölt okvetlenül helyi ember lesz.

Ekkor Fráter küldöttséget javasolt meneszteni a jelöltekért. De előbb felszólaít.

Márk Endre ügyvéd: Azt hitte, hogy az elnök nem fogja ily röviden és határozottan

tükröt eléje. Könyveink egymásután jelennek meg és dicsérik vagy szidják e könyveket, de soha sem bírálják. Nem tudhatja tehát sem az író, hogy helyes uton jár-e? sem a közönség, hogy nem igazságtalan-e, midőn a vak előítéletre hallgat?

A magyar muzsák berkei tehát állandóan hangosak és igen harmonikus becses dallamok kelnek szárnyra a dalok árján a költészet édes illatával. És mégis örökös a panasz a meddőség, a pangás, a hanyatlás fölött. Ime ebből is látható, mily alaptalan ez a lárma!

Három téren, igaz, van stagnálás, sőt részben visszaesés. De ezt sem a tehetségek hiánya okozza, hanem a körülmények oly mostohasága, mely csirájában elfojt minden életet.

Az epikai költészet magyar muzsája teljesen elhallgatott. Költői elbeszélést, modern eposzt, verses regényt ma senki sem ír. Szerencse, hogy az általános meddőség hatása alatt Romhányi, Gyulai Pál e koraszülöttje, még mind a mai napig töredék maradt.

Visszaesés van továbbá a drámai irodalomban, a mennyiben magyar nemzeti drámai irodalmunk még mindig nincsen. Ennek egyik legyőzhetetlen főoka azonban az, hogy csak egyetlen egy színházunk van (a nemzeti színház) a magyar dráma fejlesztésére.

Teljes hanyatlást mutat a népszínmű. Ezek a bajok azonban mind nem annyira a tehetségek hiányában, mint inkább az erőpusztító rossz viszonyokban gyökereznek.

Rudnyánszky Gyula.

bevégezni a jelölések kérdését. A gyakorlat az volna, hogy az egyes kerületek külön állítsanak jelöltet és külön tanácskozzanak.

Az elnök eljárásában tehát sérelmet lát. Különben is a gyűlés formái tekintetében se jár el korrektül. Elnököt és jegyzőket kellett volna előbb választani. Aztán kik és mi alapon tették ezeket a befejezett intézkedéseket? Ezelőtt 14 évvel alakult egy intéző bizottság, de csak az akkori országgyűlési ciklusra s annak madátuma már régen lejárt. Alakult szabadelvűpart kör is, de az már régen nem létezik, helyisége sincs, tagdíjat se kell befizetni. Nem létező kör törvénytelen bizottságától 6 jelöléseket el nem fogad.

Fráter Imre figyelmezteti a szónokot, hogy ez mind nem tartozik ide.

Márk Endre szól eztán a kijelölések kérdéséről. Minthogy ő a II-ik kerületben választó, az I. és III. kerület ügyébe nem avatkozhatik. Ő csak a saját kerületjében fölajánlt jelölről szólhat.

Tény, hogy a szabadelvűpart a mult választárkor érzékeny veszteséget szenvedett és ez a part cserbenhagyása volt azok részéről, a kik a veszteséget okozták. Nem helyeselheti tehát, hogy most a kerületben oly jelölt állítsassék, a ki a szabadelvű partot a multkor megbuktatta.

Fráter Imre meg akarja a szót Márk Endrétől vonni; de a gyűlés hallani kívánja.

Márk Endre azt akarja, hogy a II. ker. szabadelvű pártjának ily sülyedése kikerültsessék, indítványozza tehát, hogy

1. válaszszon a gyűlés elnököt és jegyzőket;

2. alakítsassék intéző bizottság;

3. oly jelölteket állítsanak, a kik multjoknál és tehetségöknél fogva erre érdemesek, nem pedig olyanokat, akik önként jelentkeznek.

Fráter Imre a diszidens felszólalást nem helyesli és igazolja az eljárást azzal, hogy az idő rövid. Király Ferenc kijelölésére azt jegyzi meg, hogy Kossuth Lajos (éljenzés) szerint a politika az egzisztenciák tudománya.

Márk Endre ezt elismeri, de abban is lenni kell moralitásnak.

A közgyűlés ezután elfogadta a jelöléseket, mire Márk Endre, továbbá Szilágyi Károly, Csóka Sámuel, Fehér Sándor és többen elhagyták a termet.

Ekkor felolvasták az előre elkészített végrehajtó bizottság névsorát, melyet a gyűlés ellenvetés nélkül elfogadtatott.

Ezután küldöttség ment a két jelöltért, a kik nyomban megjelentek.

Fráter Imre tudokra adta, hogy a polgárság bizalma feléjük fordult és felszólította őket, hogy előbb a II. ker. jelöltje, dr. Király Ferenc, aztán a III. ker. jelöltje Kőrössi Sándor tegye meg politikai nyilatkozatát.

Dr. Király Ferenc beszéde.

Tudom mélyen tisztelt uraim, hogy mivel tartozom azon rendkívüli bizalomért és megtiszteltetésért, hogy a II-ik választókerület mandátumát nekem az igénytelen polgárnak méltóztatnak felajánlani.

Ennek tudatában nemcsak polgári, hanem erkölcsi kötelességnek is tartom egyaránt, leplezetlen őszinteséggel feltárni azon okokat, melyek engem megválasztásom esetében a felajánlott mandátumnak szabadelvűpart program alapján leendő elfogadására és eddigi pártonkívüli állásom feladására ösztönöznek.

És legyen szabad itt mindenekelőtt arra hivatkoznom, hogy én a mult alkalommal nem ellenzéki és még kevésbé függetlenségi, hanem pártonkívüli program alapján lettem a parlamentbe választva. Így tehát tisztelt uraim, a meggyőződés önértével és őszinteségével fogadhatom el a felajánlott jelöltséget szabadelvűpart program alapján, mert ezáltal sem elvet sem pártot nem cserélek és nem hagyok el, hanem egyszerűen pártot választok, oly pártot, melyet midőn csekély erőm és tehetségemtől telhetőleg támogatok, ugyanakkor nem elvemmel, hanem elvemnek szolgálok.

És ha ezen nyilatkozatommal szemben valaki azon kérdést vetné fel, hogy ha tehát ez így van: akkor miért nem léptem már be a szabadelvűpartba? rövid de őszinte válaszom az lenne, hogy tisztelt választóimnak nagyobb része a függetlenségi párthoz tartozván, velők szemben el kellett mennem a kötelesség betartásának

azon végső határáig, melyet a tisztesség érzet és politikai morál hasonló esetekben mindenkitől megvár és megkövetel.

Annak pedig, hogy a pártonkívüli álláspontot szorosabb értelemben vett elbarátainkkal együtt feladjuk s belépünk a szabadelvűpártba, egyszerű és természetes magyarázatát azon körülmény adja meg, hogy akkor, a midőn a pártok, mint most mélyreható országos nagy reformok megalkotására és következményeiben a nemzet életére messze kiható politikai akciók foganatosítására vállalkoznak: kötelessége minden választópolgárnak a partikuláris érdekek alárendelésével, valamely párt mellett helyt állani, s meggyőződésének alapján résztvenni az ország érdekében folytatott küzdelemben.

Elkellett ezeket mondanom mélyen tisztelt uraim, hogy ne maradjon fenn kétség sem önök sem a függetlenségi párthoz tartozó volt választóim előtt az iránt, hogy mely indokok szolgálják pártállás foglalásom külső formáinak alapjául és el kellett mondanom még azért is, hogy polgártársaim választó-jogaik gyakorlásánál rám vonatkozólag minden irányban tájékozva legyenek.

Most pedig engedjék meg tisztelt uraim, hogy egész röviden néhány szóval számot adhassak parlamenti magatartásomról és azon indokokról, melyek elhatározásomat a jövőre nézve vezérik.

Csak három mozzanatára kívánok a törvényhozásnak kiterjeszkedni, hogy eljárásomat a multra nézve indokoljam, három oly kérdésre, melyek éppen suptilisságuknál fogva, ugy a házbán, valamint azonkívül is a legkülönbözőbb elbánásban és legélesebb elbírálásban részesültek.

Ezek a honossági törvény, a közigazgatás államosítása és a kötelező polgári házasság.

Az első meg van oldva, a második kérdés el van napolva s a harmadik egyelőre le van véve a napirendről.

A honossági törvényjavaslatot azon alakjában, a mint az beterjesztetett és törvényerőre emeltetett, nem fogadtam el, nemcsak Kossuth Lajos nagy hazánk iránti tekintetből, hanem legfőképpen azért nem, mivel hazánknak amugy is három oly export vidéke van, a honnan a magyar nemzeti ember anyag évről évre nagyobb dimenziókban vándorol külföldre. Somogy, Zala és Vasvármegyekből ezrével vándorol a nép a Drávántúli szláv vidékekre, a Szepességből és a többi északi megyékből pedig százezrével veszi a nép útját Amerikába. A székelyföldről való kivándorlás pedig a dunai fejedelemségekbe oly dimenziókat öltött, melyek a legkomolyabb aggodalomra szolgáltatnak okot. Egy oly törvényt tehát, mely ily viszonyokkal szemben azt tartalmazza, hogy ha a kivándorlott egyén honossága megtartása végett nem folyomodik tíz év alatt, s ha nem veti magát alá a visszahonosítás székaturáinak, az többé ne tekintessék a magyar korona alattvalójának, nem szavazhattam meg. Hiszen Anglia soha nem mond le a kivándorlott alattvaló honosságáról, s maga Német- és Franciaország is csak két-három generáció után tekint a tőle kivándorlottat idegen állam honosságának.

A közigazgatás államosítását megszavaztam és megfogtam szavazni, nemcsak adminisztratív, hanem legfőképpen politikai érdekek szempontjából. Ha az ország összes lakossága magyar nyelvű volna, s ha nem állanánk szemben 9 millió idegen ajkuval, s ha nem kellene tekintetbe vennünk az idegen ajkuaknak kifelé való gravitálását, s nem lennénk a szláv világ mozgalmá által fenyegetve, én is a legszeleesebb alapokra fektetett önkormányzatnak lennék híve s mitsem engednék az angol sémák behozatalából. Így azonban egy hazafias kormány kezében nem tartom nélkülözhető eszköznek a közigazgatás államosítását, melylyel a magyar állam eszme kiépítését oly hathatósan lehet előmozdítani.

Megszavaztam az egyesült ellenzék által a kötelező polgári házasság behozatala tárgyában beterjesztett indítványt és megfogtam azt újból szavazni a felekezetek egyenjogúsításával együtt; mert azt nemcsak a jogosság és méltányosság, hanem a politikai eszélyesség is egyaránt megköveteli. Hatszázezer zsidópolgártársunk van, kik szívvel lélekkel magyarrá kívánnak lenni.

Ezen elemmel szemben legkevesebb, mit a törvényhozás tehet, a felekezetek egyenjogúsítása és a kötelező polgári házasság behozatala.

Ennyit kívántam felhozni a multra nézve politikai magatartásom tekintetében.

A mi megválasztásom esetében jövőbeli magatartásomat illeti, arra nézve csak a következőknek felemlítésére kívánok szorítkozni.

Politikai axioma képen áll előttem, hogy szegény nép soha nem volt szabad, független és művelt és hogy minden nép csak annyi szabadságot élvez, a mennyi erkölcsi és anyagi erejének megfelel.

Ebből szerintem az következik, hogy első sorban is az anyagi erők gyarapítására kell törekednünk.

E tekintetben jó uton vagyunk, mert államháztartásunkban az egyensúly helyre van állítva. Nagy áldozatok árán — igaz; de nagy volt a baj és veszedelem is, mely hazánkat fenyegette.

Milyen volt az ország anyagi helyzete csak 1873-ban? Emlékkébe idézem tisztelt uraim azt a famozus 153 millió kölcson, melyet 8% mellett az összes államjavak lekötésével csak úgy nyertünk a külföldtől, ha a tőke összeget rövid 5 év alatt fizetjük. Szóljak-e azokról a rövid lejáratu váltókról, melyekkel a kormány egy napról más napra tengette kiadásainak fedezését? Jobb ezekre fátyolt vetni s belőlük csak a tanúságot levonni Mert hát tulajdonképen mit jelentettek ezek a körülmények? Azt, hogy nem volt bizalom sem hazánk fizetőképessége, sem politikai önállósága iránt.

Ily előzmények után alakult meg a szabadelvű párt; főleg azon nagy cél elérése végett, hogy biztosítsa Magyarország politikai jövőjét és végrehajtsa pénzügyi regenerációját.

A cél el van érve, az egyensúly helyre állítva s annak alapján hitelünk megszilárdítva; noha óriási hadügyi költségeket kellett fizetnünk és kell még a jövőben is valószínűleg fizetni.

Csak most, midőn az államháztartás egyensúlya helyre van állítva, lehet a valuta rendezésére gondolnunk. Ezt előbb Ausztria sürgette s midőn kormányunk egész erővel bele ment a kérdés megoldásába, akkor Ausztria nyakig begombolkozott, s begombolva tartja kabátját ma is.

Magyarország készen van s depóba helyezett költségekkel bármely perczben eszközölheti a valuta rendezését.

A bankügy kérdésének megoldása kapcsolatos a valuta kérdésének megoldásával.

Én tisztelt uraim híve vagyok ma is az önálló jegybank eszméjének. De el kell ismernem azt is, hogy a bank kérdés megoldásának alakja kielégítő; a mennyiben a fiókok száma s azoknak dotációja a hitelnyújtás megkönnyebbitett módozatával együtt kielégíti közgazdasági igényeinket.

Mindezen pénzügyi eredmények és vívmányok nem lettek volna elérhetőek és biztosíthatók egy célutadatos közgazdasági politika nélkül, melyet a helyzet nagy nehézségével szemben mégis sikerült kormányunknak indugálni.

Ausztria iparos, Magyarország mezőgazdasági állam, ott a védvám, nálunk a szabad kereskedelemnek hívei vannak többségben. Az érdekek kiegyenlítését pedig nagy mértékben megnehezítette a Thiers és Bismark által életbe léptetett védvámos reakció, mely csakis az oszt-rákok posíciójának tett szolgálatot.

E két hatalmas nyugot európai állam közgazdasági politikáját utánozták a többi államok is. A szerződéses viszony helyett mindenütt az autonóm tarifák lettek életbe léptetve, miáltal a conszincuturális üzletek lehetetlenné váltak s nyers terményeinkkel az idegen piacokról leszurultunk. A kivitel feletle nehezé vált s az áraknak oly hanyatlása állott elő a belföldön, mely példanélküli volt.

Ily viszonyok előzték meg az új aerát, mely Baross és Wekerle fellépésével vette kezdetét s melyek hatása első sorban is vasúti politikánkban nyilvánult.

1867-ben t. uraim, alig volt a magyar államnak pár száz kilométer vaspálya birtokában, melyet mindössze 27 magyar tisztviselő szolgálata tartott fenn. Ma t. uraim, tizezer kilométer vaspályánk van az állam kezében, mely 17,000 magyar családnak ad kenyeret, kik mindannyian hívei és apostolai a magyar állameszmének, ugy a magyar, mint az idegen ajkuak által lakott vidékeken egyaránt.

És mégis ezen óriási eredmények daczára, a 80-as évek elején arról volt szó s azon kérdés

forgott fenn, hogy az állam kezében lévő összes vasutakat vagy bérbeadják, vagy eladják.

Ma már két vonalon kívül az összes számot tevő fővasut vonalok a magyar állam birtokában vannak és csak most lehet egységes forgalmi politikát az ország érdekében követnünk.

Nem szólok az oly méltatlanul és célzatosan megtámadott és kifogásolt teheráru díjszabásról. Hiszen a gazda, kereskedő és iparos közönség tudja, érezi annak előnyös voltát szemben a korábbi helyzettel, csak a zóna személydíjszabást akarom itt fölemlíteni, melylyel a civilizált államok között mint első uttörők szerepelünk és a mely nemcsak pénzügyileg, hanem közgazdasági és társadalmi viszonyok tekintetében is teljes mérvben sikerült.

Hallgatok a Dunaszabályozás nagy munkájáról is, mely lehetővé fogja tenni, hogy Budapestre a mély járatú tengeri hajók is kedvező vizállás esetén feljöhessenek és kiköthessenek, a mi ismét csak kelet felé gravitáló ipari érdekeinknek fog nagy mértékben előnyére szolgálni.

Folyamatban van az iparügyek fejlesztésének nagy munkája is, ami az aránylag gyér lakosság mellett nagy nehézséggel és teméntelen akadály legyőzésével jár. A kőszén és vas képezi tulajdonképen alapját a nagy gyári iparnak, mindkét anyaggal bőven rendelkezik hazánk; de szerencsétlenségünkre a vas és kőszéntelepek nem együtt vagy nem egymás mellett jönnek elő mint Angliában vagy Franciaországban, hanem egymástól távol, mely természeti akadályt ismét csak helyes forgalmi politikával győzhetünk le.

Az kétségtelen, hogy a kisipar helyzete nem kedvező. De megvannak téve és bevannak vezetve azon intézkedések, melyek egy jobb jövőnek e terén is biztos zálogát képezik. Elismeréssel kell fogadnunk azon intézkedéseket is, hogy a kisipar ne csak az állami szükségletek szállításában, hanem a közös hadsereg szerelvényeinek fedezésében is részesíttessék. Ez a milyen szükséges a kisipar istápolására, éppen olyan jogos az iparosoknak eziránti követelménye.

Jelentékeny a kormány tevékenysége a socialis törvényhozás terén is. Azt mondják tisztelt uraim, hogy nálunk munkáskérdés még nincs és azok, akik ezt abban az értelemben veszik, a hogy a munkáskérdés a nyugot-európai államoknál jelentkezik, teljesen igazuk van, de az is kétségtelen, hát lehet; részben az iparnak nagyobb fejlődése következtében, részben pedig importáció útján. Ha a socialis törvényeknek más eredménye, mint a bajnak megelőzése, tehát praeventiv hatásán kívül nem lenne, akkor is köszönettel kell fogadnunk a kormány elrelátó gondoskodását.

A munkások baleset elleni biztosítása, a betegsegélyező pénztárak létesítése, a vasárnapi munkaszünet betartása, mind megannyi intézkedés a törvényhozásnak, mely a munkásoknak javát célozza.

Betetőzte ez irányban a kormány tevékenységét a Német- és Olaszországgal kötött kereskedelmi és vámszerződés. Ezen alkotást is egész összességében kell bírálal alá venni és nem részleteiben, hol kétségen kívül oly intézkedésre találunk, melyek hazánk közgazdasági érdekeit nem elégítik ki teljesen. De az is kétségtelen, hogy mi semmi esetre sem kaptunk kevesebbet, mint a mennyit mi adtunk.

Az egyes tarifáris tételekkel szemben felhozott kifogások ellen viszont azt lehet egész jogosan felhozni, hogy a szerződéses viszonyok inaugurálása a forgalomban fontosabb és lényegesebb, kiváltképen reánk nyers termelő országra nézve mint a tarifáknak tétele. Annyi tény és elvitázhatlan, hogy 12 év tartamára az üzletviszonyokban állandóság lesz. És meg kell gondolni azt is, hogy e szerződés által nyersterményeinknek és fél gyártmányainknak 150 millió ember által lakott fogyasztási terület biztosított.

A másik érdeme ezen szerződésnek az, hogy szakítást jelent a védvám rendszerrel és közeledést a szabad kereskedelem rendszeréhez.

Kétségtelen, hogy e szerződésnek létrehozása nagy vívmány és elismeréssel kell adoznunk az elért eredmények következtében, annyival is inkább a tárgyalásban részt vett magyar államférfiaknak, mert kettős muukat kellett végezniök és védelmezniök kellett Magyarország érdekét az osztrákokkal szemben és szemben az idegen államokkal.

Kapcsolatban a kereskedelmi politikának illetően kedvező fordulatával meg kell még az Ausztriával kötött kereskedelmi és vámszerződésről is emlékezni.

Én tisztelt Uraim, az önálló magyar vámterületnek voltam és vagyok ez idő szerint is híve; de nem föltétlenül, mert tudok képzelni oly szerződéses viszonyt is, mely érdekeinket minden irányban kielégítheti.

Ha tehát e kérdés aktuális jellegét öltene, támogatásomat attól tenném függővé, hogy mi-lyen és mennyiben leendő biztosítva hazánk érdeke Ausztriával szemben.

Mindezek után meg kellene még emlékezni a kilátásba helyezett és joggal reményelt igazságügyi reformokról, az anyagi jognak szükséges codificációjáról s a mezőgazdasági rendtartás várva-várt életbeléptetésének szükségéről. De számolnom kell az idővel s nem szabad az Önök türelmével mélyen tisztelt Uraim visszaélnem. Különben is Kőrössy Sándor tisztelt barátom és volt képviselőtársam valószínűleg bővebben és mindenestre szakavatottabban fog ezen és más rokontermészetű kérdésekről megemlékezni, mint én.

Nyilatkozatomat tehát ezennel tisztelt választóimnak szigorú és igazságos bírálata alá bocsátom, annak kijelentésével, hogy álláspontom a szabadelvű párt kötelekében mindezen kérdésekkel, valamint minden politikai és közgazdasági aktióval szemben az lenne, hogy a közjogi alap fenntartása mellett csak az oly megoldást támogatnám hozzájárulással, mely a közszükségnek és nemzeti érdekeknek teljes mérvben megfelel.

Azzal végzem szavaimat, hogy a Mindenható áldása szálljon hazánkra és felkent koronás királyunkra; a gondviselés pedig tegye termékenynyé a munkát, szorgalmat és tegye megelégedetté szeretett városunknak minden polgárát.

A választó gyűlés dr. Király Ferenczel élénken megéljenezte.

Szücs Mihály akkor a II. ker. polgárai nevében kérte dr. Király Ferenczel, hogy fogadja el a jelöltséget.

Ezután **Kőrössy Sándor** szólt.

Kőrössy Sándor beszéde.

Bevezető részében érczes hangon hálás köszönetet mond, hogy immár negyedszer fordul feléje a kerület bizalma. Erre ő mindenkor büszke lesz és a soha eléggé meg nem hálálható kitüntetés fejében igéri, hogy arra ezentul is igyekszik politikai működésével minél érdemesebbé válni.

Ezután üdvözli dr. Király Ferenczel, a ki eddig nem egy padon ült vele, de ma már megszűntek azok az okok, a mik őket eddig egymástól elválasztották.

Szól erre a politikai helyzetről, megemlékezik **Tisz** a Kálmán bukásáról és a fejletlen pártvezér érdemeit szeretettel méltatja. Áttérve a jelenlegi kormányra, dicsérettel említi a kormány fejt, **Szapáry Gyula** grófot, továbbá **Wekerle** pénzügyminisztert, a ki a kedvező pénzügyi viszonyokat megteremtve, ez által lehetővé tette, hogy a belügyi reformok létesüljenek. Ehhez a kormány és a miniszterek derekasan hozzá is láttak. A vármegyei közigazgatást államosító javaslat nem sértette a közszabadságot, a miket ellene felhoztak, az mind csak üres frázis volt. Ennek a törvényjavaslatnak a nemzeti állam megteremtése volt a célja. De az ellenzék obstrukciójával a javaslatot egyelőre leszorította a napirendről.

Ismétli ezután **Kőrössy** mindazt, a mi a parlamentben történt és e keretben saját hasznos és odaadó munkásságát is fölemlíti. A közállapotok némely jelenségét humoros színben tünteti föl. A vármegyei közgyűlésre is csak akkor jártak be az urak, mikor a sógor meg a koma megválasztásáról volt szó. Az önkormányzat nem abban áll, hogy a polgárság a tisztviselőket választja-e vagy nem? hanem áll abban a hatáskörben, melyet a kormány a megyei bizottságnak enged. Ott kifejtettek az önkormányzati jogok üdvös működésben.

Elismeréssel szól **Kőrössy** a parlamenti vita magas színvonaláról, mely az obstrukciót oly színben tüntette föl, hogy azt elfojtani nem lehetett. — Később azonban a kormány türelmét vesztette s azért oszlatták föl az országgyűlést, hogy a kerékvágásból kikölkent parlamenti mű-

ködés rendes menetéhez üdvös és sürgős reformok keresztülvitele érdekében mielőbb vissza lehessen térni.

Jellemzi ezután az egyes pártokat. A nemzeti párttól és **Apponyi** Albert grófról igen szerény elismeréssel szól. — A függetlenségi és 48-as párt vágya helyes és jogos, de elérhetetlen kockára dobnánk azt, a mi megvan, azért, a mi „jó volna, ha volna“.

A függetlenségi párttól elszakadt 48-as párt már közeledik a közjogi alaphoz; mert be akar menni a delegációba, de csak azért, hogy azt belül támadja meg. A többség nem választhatja be őket, mert hiszen senkitől se várhatjuk, hogy elég bolond legyen bebocsátani a házába olyan embert, a ki előre kijelenti, hogy a gazda fejére fogja dönteni a házat.

Szól ezután vallásszabadságról és a felekezetek egyenjogúságáról. Ezt helyesli és követeli; a vallásszabadságot ellenben elítéli.

Mert mi a vallásszabadság? Az, hogy minden félművelt, tudakos, hőbortos ember szabadon alakíthasson új meg új vallás-szektát.

Ez Amerikában így van; de ott a vallásfelekezetek csak olyan egyleffélék, mint például nálunk a korcsolyázó egyesületek.

Az igazságügyi reformokra vonatkozólag azt mondja **Kőrössy**, hogy első teendők most a családi és öröklési jog kodifikálása. A családjog keretében a polgári házasságot is be kell hozni. Ezek a javaslatok már készen is vannak.

A bűnvádi eljárásról szólván, a jelölt Magyarország szegényének mondja, hogy erre még eddig nincs törvénye. Biztos tudomása van egyébként arról, hogy ez is elkészült, mert hiszen ő dolgozta ki s a mult napokban nyújtotta át az igazságügyminiszternek.

Végül jellemzi az ellenzéki pártokat és ilusztrálja: mi lenne akkor, ha a három ellenzék többségre vergődne? Minthogy ebből jó nem származhatnék, adják a választó polgárok szavataikat a szabadelvűpárti jelöltekre, mert csak a szabadelvűpárt képes a nagy reformokat keresztül vinni.

A haza, a király, a szabadelvűpárt és Debreczen városa életésével végzé be lelkes hangon tartott beszédét, melyet a közönség végül megéljenezett.

Zádor Lajos élteti **Kőrössy**t és kéri, hogy fogja fogadja el a kerület szabadelvű pártja részéről a jelöltséget.

Fráter Imre elnök végül kijelenti, hogy a szabadelvűpárt lakomája a főispán gyásza miatt máról elmara, hanem **csütörtökön**, **jan. 14-én** fogják megtartani. Ezzel az elnök a gyűlést bezárta.

A függetlenségi párt gyűlése.

Tegnap délelőtt 10 órakor az „Angol királynő“ fogadó nagytermében tartották meg az I. kerület (Péterfia- és Csapó-utca) függetlenségi és 48-as pártjának tagjai jelölő értekezletet, a melyen más kerületi választók is nagy számmal vettek részt. A zsufolóság megtelt teremben összegyűlt polgárokhoz először **Kertész** István, a függetlenségi párt elnöke szólott; miután az országgyűlés váratlan feloszlata által az 1887—92-iki országgyűlés tartamára megválasztott képviselők megbízatása lejárt, ennél fogva azt indítványozza, hogy az eddigi képviselő: **Thaly Kálmán** újból felkéressék a jelöltség elfogadására. Miután a lelkes éljenzés, mely a pártelnök szavait kísérte, lecsillapodott, küldöttséget választottak, mely **Thaly Kálmán**t felkerje a jelöltség elfogadására.

A küldöttség tagjává **Kertész** István elnökle alatt **Békényi** Péter, **Lencsés** Nagy Bálint, **Nagy** Zsigmond, **Bácsy** László, **Bácsy** András, **Salánki** Ferencz és **Szinay** Gyula választották.

A küldöttség, élén **Thaly Kálmán**nal, csakhamar visszatért s mikor a percekig tartó zajos éljenzés szünni kezdett, **Szinay** Gyula a következőket mondta: Mélyen t. bátyám! Midőn a debreczeni I. kerületi függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága nevében Nagyságodat üdvözlöm, egyuttal felkérem, méltóztassék a képviselőjelöltséget elfogadni. (Lelkes éljenzés.)

Thaly Kálmán egészen megalva, a következőket mondta: Igen tisztelt választó polgárok, t. elvbarátaim! Innen-onnan egy évtizede, hogy Debreczen szab. kir. város I. kerületbeli választópolgárai engem képviselőjöknek megvá-

lasztottak. Azóta három országgyűlés tünt le, melyek alatt erős küzdelmei voltak pártunknak s ha nem is sikerült nagy eredményeket elérnünk, mégis kivittük azt, hogy nemzetünktől jogok el nem vétettek.

Sokan vannak itt, kik akkor is jelen voltak, mikor én első beszédemet a kollégium udvarán elmondtam. A debreczeni választók személyesen nem, csak az irodalomból ismertek és mégis felkerestek engem. Akkor, midőn beszédemet elmondtam és azt ki is nyomatták, arra kértem önöket, tegyék el ezen beszédet emlékül. Azt hiszem, akadtak sokan, kik megőrizték e beszédemet. S most azt kérdelem: vajjon abban a beszédben kifejtett elveimtől egy perczre is eltértem-e?

Nyilt homlokmal állok itt, (éljenzés) mert Isten a tanum, hogy mindig hű maradtam elveimhez. (Lelkes éljenzés.)

Nem öndicsőítés végett mondtam ezeket, mert hiszen gyarló dolog volna oly tettekkel dicsekedni, melyeknek elkövetése legszentebb kötelességünk. Elveimhez szilárdul ragaszkodtam s közülök egyet se akasztottam szegre. (Derűtség.)

Szívem elfogódik az önök iránt érzett meleg érzelmektől, tisztelt uraim, mert 10 év nagy idő és ez alatt sokszor érintkeztünk és a szeretetnek és a barátságoknak sok, nagyon sok jelét tapasztaltam önöknél, kik mindezt most azzal tetézik, hogy ezen a diszes kijelölő értekezleten egyhangulag szólitanak fel a jelöltség elfogadására. (Élénk éljenzés.)

Szívemnek köből kellene lenni, ha minden hurja meg nem rezdülne ennyi szeretet láttára, s ez adott lelkesedést a nagy harcokban, a melyekbe beleöszültem, ez adott kitartást a közügyekért való küzdelmekben, mely még a család alapítástól is elvont s időmnek legnagyobb részét igénybe vette.

Tetteimért jutalmat soha nem kerestem a nagyoknál, rangra, kitüntetésre soha nem vágytam. Elég jutalom volt nekem a debreczeniek szeretete. Semmi kitüntetés nem oly kedves, mint ez. (Éljenzés.)

Tíz évig voltam országgyűlési képviselőjük. S bár tudom, hogy az ember gyarló s tévedésektől egyáltalán nem ment, de azt, hogy tudva hibáztam volna, el nem ismerem. Jövőre is azt igérem, ha sikerülend a 3 országgyűlésen keresztül viselt mandátumnak ismét birtokába jutnom.

Nem változtatom meg elveim s bizonyosan a választóim sem! (Ugy van!) A szent eszméből nem fogunk engedni, mert a debreczeniek ősi erénye a szívósság. A mikor az egész alföld lángborult, a kitartás volt az, melybástyák nélkül is megvédte e várost. A kitartás és ragaszkodás volt a debreczeniek főerénye mindig s bizonyosan önöket e kitartásra kérhetem, sőt el is várhatom azt, hogy kitartóan fognak támogatani.

Ez a választás váratlanul jött. A törvény szavai szerint ugyan a választásokat lehetőleg a nyári időszakban kell tartani. A kormány azonban ezt nem respektálva, a választásoknak ilyen váratlan elrendelésével az ellenzék meg akarta lepni, hogy készületlen találja s leverje.

A debreczeni polgárság nyilt jellemét tekintve, tiszteli a mások meggyőződését és zavarba nem jön a téli választások elrendelésével. Itt egy városban, a központban folyik le a szavazás, de a hol 10—15 községből kell összeszedni a választókat, sőt Zalamegyében egy kerület 90 községből áll, — minő bajjal, költséggel és kelemetlenséggel jár a központba való bemenetel. Mennyire ki vannak téve az ilyen egészségtelen téli időben a megbetegedésnek. S mindezt a kormány felelős, mely párt taktikából rendelte el a téli választást. De minthogy már bevezett ténynyel állunk szemközt, lankadatlan buzgósággal igyekezzünk zászlónkat diadalra juttetni, mert kimondhatatlan örömet szerzünk ezzel annak a 90 éves szent öregnek (szünni nem akaró élénk éljenzés), ki mindig szeretettel emlékezik meg a Debreczenben eltöltött időkről.

Mikor legutóbb nála jártam, igen élénken kérdezősködött a debreczeni viszonyokról, a város haladásáról, mert alig van a főváros után város, mely iránt annyira érdeklődne.

Küzdjünk azért és segítsük diadalra a szent lobogót!

Midőn az irántam való szeretetökért köszönetem fejezem ki t. elvtársaimnak és barátaim-

nak, — kérem: küzdjenek lankadatlanul, hogy ne az én, hanem a függetlenségi és 48-as párt szent ügye győzzön! (Eljenzés.)

Lencsés Nagy Bálint kijelenti, hogy a polgárok minden erejükből arra törekzenek, hogy az igaz ügy szent diadalt nyerjen.

Kertész István pártelnök igyekezetre buzdítja a polgárokat, hogy a választás estjén egy szív és lélekkel mondassák: Éljen Thaly Kálmán!

Ezután az értekezlet Thaly életével szétoszlott.

Választási mozgalmak a megyében.

A hajdunánási-kerület függetlenségi pártja tegnap délelőtt tartotta Hajdu-Nánáson kijelölő-pártgyűlését. A városháza nagy termében 10 órára mintegy 400 választó polgár gyűlt össze. **Csohány István** elnök megnyitván az ülést, annak egyetlen tárgyául a képviselő-jelölt kikiáltását mondta. Minthogy a kerület volt képviselője nem jelentkezett, a végrehajtó bizottság a párt központi intéző köréhez fordult jelöltért. **Irányi Dániel** és a függetlenségi párt végrehajtó bizottság egyhangulag és a legmelegebben **Rákosi Viktor** az ismert fiatal író és humoristát ajánlotta. Ennélfogva a gyűlésnek **Csohány** ajánlta **Rákosit**, a mit nagy lelkesedéssel vett a polgárság tudomásul. A kikiáltott jelöltért **Csiháza Ferenc** vezetése mellett küldöttség ment. **Rákosi Viktor** erre megjelent választói közt, a jelöltséget elfogadta és magát a függetlenségi párt hívének vallotta. A hadházi választók 10 tagu küldöttsége csatlakozott a kijelöléshez és nagy lelkesedéssel közt a helyszínén kibontotta zászlaját, melyen már rajta volt **Rákosi Viktor** neve.

A városháza előtt ezalatt több ezer ember gyűlt össze, a kik látni és hallani kívánták **Rákosit**. A jelölt erre gyújtó beszédet intézett választóihoz, **Bocskai** hajduinak nevezvén őket. Majd humorosan beszélt a kormányról és intézkedéseiről. Be akarja a kormányhozni a klotúrt. Hát az magyarul annyi mint szájkosár, a mit mi a kutyákra használunk. A kormány 10 frtjával vásárolja a szavazatokat, de a debreczeni vásáron ezen a pénzen még csak egy szamarat se lehet venni. Aztán hogyan készül a többség? Sugnak valamit a fülébe, dugnak valamit a zsebébe és meg van a többség. Hanem csodálatos, hogy Magyarországon csakis a választások alatt van kormánypárt, azonkívül soha sincs.

Rákosi Viktor a nánási kerület választói nagy lelkesedéssel fogadták és csüörtökön, midőn a kitűnő férfiú körükbe visszatér, hogy a kerület községit bejárja, szeretettel ünnepelni fogják.

Rákosinak ellenjelöltje még nincs. A kormánypárt mozog, de még nem tudott megállapodásra jutni.

A hajdumegyei függetlenségi párt megalakítása végett a megye 4 választókerületének polgárai együtt pártgyűlésre jönnek össze, Debreczenben, a Margit-fürdő disztermében január 17-én délelőtt 10 órakor.

A nádudvari kerület függetlenségi pártja újból **Papp Elek**et, a kerület volt képviselőjét jelölte ki. **Papp Elek** a jelöltséget elfogadta.

Szoboszlón a kormánypárt **Czeglédy Mihály**t kiáltoztatta ki jelöltjéül. A kerület volt képviselője **Polonyi Géza** ismét föllépett, tegnap megjelent választói körében Szoboszlón. A polgárság nagy óvácziókkal fogadta és zajos tüntetéssel sereglett kibontott zászlaja alá.

Különlélek.

* **Orosz kisasszony regénye.** Berlinben egy fiatal tudós lakásán agyonlőtte magát **Stackelberg** kisasszony, egy 17 éves orosz leány, ki életével és halálával megmutatta, hogyan tud egy szenvedélyes orosz nő szeretni. — 1887. nyarán **Stackelberg** kisasszony furdón volt beteg anyjával. Ott ismerkedett meg a nála két évvel fiatalabb **Solf** dr.-ral egy dús gazdag berlini fiával, a ki időtöltésből filológus. **Solf** iránt ez az excentrikus orosz leány lángoló szerelemre gyu-

ladt s szenvedélye felől nem is soká hagyta őt kétségben. A fiatal ember nem volt sohasem szerelmes a leányba, de azért, mikor a fürdőből elmentek, levelezésbe bocsátkozott vele. Ezt a levelezést a leány nagy hévvel folytatta, bár feleletet sokszor nem kapott leveleire, **Solf** nem sokára elment Indiába s oda volt két esztendeig. A múlt tavasszal tért haza s az első, a kivel találkozott, az orosz leány volt **Stackelberg** kisasszony nem felelte őt el, sőt elhagyta kedvért Oroszországot s Berlinben költözött, hogy közelebb lehessen hozzá, **Solf** nővére révén, bejárás lett a családhoz s érzelmeiből egyáltalán nem csinált titkot. Valóssággal terrorizálta utoljára mindnyájukat lángoló szenvedélyével. A flegmatikus német fiatal ember csak türe jó ideig ezt az elementáris erejű szerelmet, a leány nem volt csunya s így el lehetett viselni rajongását, bár gyakran már teher volt ez a tulságos nagy szerelem. Excentrikus kitérői közben a leány gyakran fenyegetőzött, hogy agyon fogja löni először kedvesét, azután önmagát. **Solf** lassankint igyekezett őt magától elidegeníteni, de hiába. Most szerdán délután **Stackelberg** kisasszony beállított **Solf** lakására, ki három nap óta infleuzában feküdt. A szobaleány a kinek voltak már utasításai azt mondta, hogy a doktor ur beteg, nem lehet vele beszélni. **Stackelberg** kisasszony azt mondta, hogy két közös ismerősüknek itt adott találkozót, tehát megvárja azokat. A szobaleány kiment s csakugyan a lépcsőházból megpillantotta a két urat, a kik már jöttek felfelé. A léptek hallatára **Stackelberg** kisasszony rovolvert rántott elő s szíven lötte megát. A durranásra a két ismerős berohant. Fölemeltek és bevitték **Solf** szobájába. Csak annyi ideje volt még, hogy megtörő szemével egy szerelmes pillantást vessen bálványára. Azután meghalt. A fiatal német tudós pedig háromszor nagyott prüsszentett. Mi is telhetne ily esetben is egy tudóstól a ki ráadásul — nemes.

* **Jó sorsu kutyák.** Az angol királyné nagyon szereti a kutyákat, a mi különben meg volt a régibb angol uralkodóknál is. Kedvenc kutyája voltak már **Stuárt** Máriának is s ezek közt egy kis ölel mely mintakép a kutyá hűségnek; — a hóhér a lefejezett királynő lábairól le akarta huzni a harisnyakötőt, észrevette a kis ölelet, mely akirálynő vértől elborítva, odasimult urnőjének hullájához és csak nehezen volt attól eltávolítható. A kis ölel két napra rá kimult. I. J. a k a b király annyira szerette a kutyákat, hogy kedvencudvaronczaikutyá nevet adott. Jelenleg három kutya éi az angol udvarnál, a mely nemesek szeretetreméltó személy tulajdonságaikán, hanem ősi leszármazásuknál fogva is, első rangban áll. Ez a három nagyság; **Marco**, **Roy** és **Spot**. Ezek a királyné közvetlen közelében élnek, vele utaznak és éjjel hálószobája ajtajának küszöbén alusznak. **Marco** különös kedvence a királynénak; ahhoz a fajhoz tartozik, melyet Angliában „Pomeráninnak” neveznek. Feje hasonlít a rókaéra, fülei aprók és hegyesek. A királyné különös öröme **Marco** a tavalyi kutyakiállításán az első díjat kapta; aranyérmét, meg egy diszes serleget. **Roy** juhászkutya és skót származású; **Spot** pedig arról tette magát nevezetessé, hogy egy félóra alatt huszonkét patkányt ölt meg. A három kedvenc kívül még egy egész sereg kutyája van az angol királynénak, a melyek hőstetteit azonban már nem sorolják fel, nehogy tulságosan elbizakodottá tegyék a kutyavilágot, hogy hát vannak kutyák, a melyeknek hasonlíthatatlanul jobb dolgok van sok ezer embernél, — no de sok kutyának aztán anná kutyább ám az állapota.

* **Nem lesz több sikkasztás.** Vége a szép napoknak a jövő sikkasztói részére. Egy székesfehérvári postatiszt oly különös szerkezetű lakatot talált fel, mely bizonyos esetekben biztos ellenőre a sikkasztónak. A lakat tudniillik föltétlenül elárulja, ha valaki tolvajkulcsal járt benne. A lakat belsejében tudniillik egy pergamenteszerű papírlap van, mely ilyen esetekben föltétlenül megreped s repedésével elárulja az igazi kulcs tulajdonosának, hogy előtte már valaki tolvajkulcsal felnyitotta a lakatot. A postás ki találmányára már kapott szabadalmat, mos a kereskedelmi miniszter elé teszi lakatjának tervezetét, ajánlván ezt a posta számára. Hát hiszen igen szép az ilyen, — de akkor hogy leszünk a lapokkal? Hova szorulunk érdekes sikkasztási hírekért?

* **Gyermek a puskacsó előtt.** A biharmegyei Kis-Kerekiben **Ottományi Józsefnél**, egy erőszakos természetű, rovtó multu embernél a végrehajtó lefoglalt holmikat akart licitálni. **Ottományi** ellenszegült és csendőröket kellett segítségül hívni. A helyett oly élessé vált erre, hogy a csendőrök kénytelenek voltak **Ottományira** ráfogni a fegyvert. A neki bősüzt ember ekkor lekapta anyja kebléről a szopós gyermekét és paizs gyanánt maga elé tartotta, így ment neki a csendőröknek. Ezek kénytelenek voltak meghátrálni, nehogy kárt tegyenek a kis ártatlanban. Végre az any vetette közbe magát s kiragadta az apa kezéből a csecsemőt. Ekkor aztán **Ottományit** megfékelték és mindenét ellicitálták.

Városi ügyek.

Adóügy. Figyelmeztetnek a ház és telektulajdonosok, hogy az ingatlanokat, netán terhelő telekkönyvileg bekebelezett kölcsönös kamatait az általános jövedelmi pótdadó helyes kivethetése, illetve a törvényben biztosított kedvezmény elnyerhetése céljából 1892. január hó 31-ig a városi adószámvévi hivatalnál az erre szolgáló úrlapokban okvetlenül bejelentsék; mert a határidő elmulasztása a kedvezmény elvesztését vonja maga után.

Hiányos bérmentesítés. A kereskedelemügyi miniszter tekintettel arra, hogy hiányosan bérmentesített levelek és küldeményekből a kincstárnak kára származott: rendeletet intézett a postahivatalokhoz, melyben azokat felhívja, hogy a felvételnél szigorúan ügyeljenek a helyes bérmentesítésre és ahol csak lehet: a hiány azonnal pótolassék a feladóval, ha már nem lehet, a fölvételnél jegyezzék fel. Ha felvevő hibája folytán a kincstárnak kára támad, azt az illető közeg téríti meg.

Debreczen város részvéte. Debreczen város tisztikara a következő részvétíratot intézte gróf **Degenfeld József** főispánhoz neje elhalálása alkalmából: „Méltóságos gróf, szeretve tisztelt főispán Ur! Elfogódik szívünk, szemünkbe toluoló könyeink sötét fátyollal vonják be látásunkat s alig találunk szavakat, a melylyel Méltóságodat a megmérhetetlen veszteség felett érzett fájdalomon, csak némi részben is megkísérlelhennők, de kötelességünk súlyos teherként nehezedik reánk s annak kitérni nem tudunk, nem akarunk. Debreczen szab. kir. város tisztviselői karának minden egyes tagja a legelsőtől, a legutolsóig mély fájdalommal értesült a gyász esetről s nem rideg hivatali kötelességünk, de a szeretettel párosult mély tisztelet és ragaszkodás, hogy a Méltóságodat és családját sújtott pótolhatatlan veszteség felett részvétünknek adjunk kifejezést. Nem vigasztalni, hiszen tudjuk, hogy az ugyis lehetetlen, hanem őszinte részvétünknek kifejezést akarunk adni e sorokban s midőn méltóságod az Isteni gondviselésben majdan megnyugvást talál, járuljon mély bánatának enyhítésére az a tudat is, hogy Debreczen szab. kir. város tisztikara szíve mélyében együtt érez Méltóságoddal.”

A városi szegényalaptól pénteken és szombaton közel 100 szegényt láttak el segélylyel. A szegények közötti segélykiosztást ma a gróf **Degenfeld József** nejeének a temetése miatt beszüntették, hanem holnap ismételt folytatni fogják.

Degenfeld grófné temetése.

A halál még nem olyan rettenetes, mint a temetés.

Jókai mondja ezt egyik regényében s minden temetés bizonyítja rideg igazságát.

Milyen szomorú, milyen szívet tépő volt gr. **Degenfeld Józsefné** földbe térése... Mennyit kellett azoknak szenvedni, míg a sir szája bezárul s ott kúnt maradt az, ki lelkek és szívök bálványa volt.

Már szombaton kezdődött a nehéz keresztviselés a férjre. Kikereste a helyet, hol neje nyugodni fog s a czepléd-utcai temetőben kijelölt hely, egy megszentelt darabja lett a földnek a gyászba borult grófi családnak.

És jött perczenként, óránként egymásután a rokonok, a barátok, a tisztelők sürgönye, levele, mind részvét-irat, mind egy-egy balzsam-csepp akar lenni s mindenik megnyitja a fájdalom vérző forrását...

Aztán jöttek a közélet jelesei elmondani a veszteség nagyságát, s újra és újra át kell szenvedni a férjnek a veszítés szörnyű pillanatát...

Jöttek tovább a kíváncsiak is... aztán az éj szörnyű magánya s végre a szomorú nap... maga a temetés.

A ház, a család őrangyala hideg tetemét lezárta az örök éj testvére: a sötét koporsó s aztán kivitték a házból... A papok elmondták: ki volt s kik vesztettek benne, a férj, a gyermekek, a rokonok és a társadalom... elmondják a vigasztalásokat s végül kiviszik a koszorútól terhelt koporsót a temetőbe... Kezdődik újra a válás s mikor a domb készen van fölötte, az ég gazdagabb egy nemes lélekkel, a föld szegényebb lett egy kiváló nővel s maradt egy végtelen úr a szeretve gyászoló szívébe, melyet az édes emlékek népesítnek meg...

Egy pár nap csak s mennyi rombolás...!

Tudósítónk a következő részleteket adja az elhunyt grófné temetéséről:

A temetés.

Már reggel nyolcz óra után özönlött a nép a megyeháza elé, a hol a rendőrség igyekezett a rendet fenntartani, A koporsót melyben a szeretett főispánné örök álmát aludja, ma reggel korán zárták le s a ravatal megtekintésére sem boesátottak be hivatalos személyiségeken kívül senkit.

A megyeház udvara, folyosói s erkélye zsufolásig megtelt a város s a vidékről a temetésre jött intelligens közönséggel. Ott láttuk R á s ó Gyula alispánt a megyei tisztviselő karal. A kir. tábla tisztikarát, élükön P u k y Gyula elnök, C s a t h ó Ferencz és Sz é l l Farkas tanácselnökökkel együtt. C s e r n a Vincze főügyészt, J e l l e n f f y Kornél törvényszéki elnököt a bírósági és törvényszéki tisztviselők élén. B o l l a Kálmán tábornokot és K r a u s z ezredest a honvéd, huszár és gyalogezredek tisztikarával. S á g h y Gyula üzletvezetőt s az üzletvezetőség elsőbb hivatalnokait. K i s s Áron püspökhelyettes, a főiskola akadémiai és gimnáziumi igazgató karát. a kegyesrendiek gimnáziumának tanárait, a róm. kath. s más egyházak képviselőit és a „Zion“ egylet elnökségét.

Kevéssel tíz óra után a főiskolai énekhar: „Isten veled“ gyászdalát kezdte meg, mely után S z e r e m l e y József esperes tartott a koporsó felett rövid, de szívhez szóló érzéssel előadott imát. Majd ismét a főiskolai énekhar „Lelkünk borítja néma fájdalom“ kezdetű bucsuztatót énekelt el. Azután a megye tisztviselői közül a koporsót emelték fel s tették a gyászkocsira s a menet megindult.

Legelől mentek a hajdu városok küldöttei, kiket a katonazenekar s a hajdumegyei tüzoltó szövetség és a debreczeni önkéntes tüzoltó egyesület követett. Majd a városi törvényhatósági egyesületek intézetek stb. küldöttei következtek, kik után haladt a két drága koszorú halmazával borított kocsi, majd a hat'ovos üveges gyászkocsi. A gyászkocsi után a megye tisztikara s B o l l a Kálmán tábornokkal az élén a tisztikar haladt és ezt a menetet hosszú kocsisor zárta be.

Ahol a menet elhaladt még a magánházaikon is gyászlobogó lengett. A czeplég-utczai templomban az óriási közönség kis része tért be.

Könyves T ó t h Kálmán ev. ref. lelkész tartotta megható gyászbeszédét, melyben az elhunyt boldog házas életét oly szépen körvonalozottan emelte ki. A gyászbeszédet megelőzőleg és követőleg a főiskolai énekhar énekelt. Azután a menet ismét megindult a temetőbe, ahol a kántus bucsuztatója után örök pihenőre tették le az elhunyt s oly nagyon szeretett grófnét.

A ravatalt koszorúkkal halmozták el még a következők: H-Szoboszló városa. Serli Gusztáv és neje. Debreczeni izr. hitközség. Hajdu vármegye választmánya. Gr. Degenfeld Lajos és neje. Sándor és Paula. Huzli Louise. Özv. Révész Bálintné. Szilasy Gyula és Ilka. Debreczeni jótékony nőegylet. A vármegye községi jegyzői. H-Szoboszló város előjárósága. Balmaz újváros. Sándor és Teréz. Herczeg Odeskálchy Gyuláné. Br. Podmaniczky Gézané. Gr. Károlyi Tiborné.

A sirba le lett téve a nemes grófné. A megfőt férj fölvetett egy marok hideg homokot, odadobta a sirra... s ez a marok föld az, mely az ő és családja tagjai szívét Deb-

reczenhez köti egész életén át s még azután is... mert az ő szívök igaz szeretete nem ért a sirnál véget, de él tovább... az elporladásáig!

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig d. u. 2-5 óráig. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Színház. Naponként péntek kivételével, este 7 órakor előadás.

Január 16. Kefekötő ifjuság bálja a Margit fürdő disztermében.

Január 20. Timár ifjuság bálja a Margitfürdő disztermében.

Január 21. A polgári kör bálja a „Bika“ disztermében.

Január 23. A függetlenségi párt bálja a Margit fürdő disztermében.

Január 27. A csizmadia ifjuság betegsegélyező egyesületének bálja a Margit fürdő disztermében.

Január 28. Zártkörű theaestély a Margit fürdőben.

Január 30. A szürszabó ifjuság bálja a Margit fürdőben.

Január 31. Az iparos kör bálja a Bikában.

Febr. 6. A kőműves iparosok bálja a Margitfürdőben.

Febr. 10. A csizmadia ifjuság bálja a Margit fürdőben.

Februar 20. A kereskedő ifjak önképző egyesületének huszonötves jubileuma.

Februar 21. Jubiláris táncestély a Bika disztermében.

Febr. 25. Zártkörű thea estély a Margitfürdőben.

Febr. 26. Pinczér ifjuság bálja a Margitfürdő disztermében.

Febr. 27. Függetlenségi bál a Margit fürdőben.

— Uj járásbíró. A járásbíróágunknál rendszeresített új járásbírói állás végre be van töltve. Deák Ferencz h.-bőszörményi albiró lett kinevezve e díszes állásra. Bár mennyire örvendünk is a jeles bíró s új debreczeni lakos szerencséjének, lehetetlen nem sajnálnunk, hogy az alkalomból az igazságügyminiszter, két ezen állásra rég illetékes s érdemes birókat mellőzte.

— A kereskedő ifjuság jubileuma. A helybeli kereskedő ifjak önképző egyesülete a jövő hó 21-én ünnepli fennállásának 25 éves jubileumát s most bocsátotta ki a társegyesületekhez a szívélyes hangu meghívót, kérve, hogy e hó 25-ig jelentsék be azoknak neveit a kik az ünnepélyre el fognak jönni, mint hogy elszállásolásukról és fogadtatásokról kellően akarnak gondoskodni. — A jubiláló egyesület e körlevele legjobbra számíthat.

— Kinevezés. Harsányi Gusztáv volt t.-löki aljárásbíró, a kir. tábla egyik érdemes tanácsjegyzője, a helybeli kir. törvényszékhez bíróvá lett kinevezve. A megérdemelt előléptetésnek szerencsét kívánunk.

— Kovács Gusztáv temetése. Szegény barátunk, kit az egész város Kovács Gusztávnak hívott, fölvette a G u s z t á v nevet. Ez ragyogott az ércszinre festett fakoporsón, melyet vasárnap délbén kísérték ki örök nyugalomra édes anyja lakásáról. A háznál sokan jelentek meg. Ott láttuk: Szepessy takarékpénztári igazgatót, Lukács Dezső, Hufliész Kázmér, Dalmy László, Szogyény János, Rickl Antal földbirtokosokat, Veszprémi főjegyzőt, Daimy főkönyvelőt, Kiss Károly városi főlevéltárnokot stb. A hölgyek közt ott láttuk Huzly Luiza, Szepessy Gizella, Ujházi Mari, Szogyény Jánosné, Szabó Józsefné stb. urnóket. A hirlapírók közül Vértési Arnold és Szombathy J. voltak ott. A munkás dalárda éneke után D i c s ö f f y József lelkész mondott igazán megható s igazán nagyszerű s a mi fő alkalmi imát az el, de nem bevégezt. — Aztán napról, mely izzott, de nem világitott. — Aztán kivitték a temetőbe s Kovács Gusztá csak az emlékezeté marad, míg szomorú árnya el nem mosódik... A föld legyen könnyű kiszívott teemeinek.

— Lakás keresés. A bejelentési hivatal mielőtt beköltözött volna fölmondták a tulajdonosok a szállást, a bérlő városnak. A mérnök hivatalnak pedig a városházánál nagyon szűk a mostani helyisége, — valamint a IV. ker. alkaptányságnak sincs al-

kalmalakhelye s így a hivatalok részére most nézik a lakást. A mérnöki hivatal valószínűleg a nagy tőzsde melletti tábornoki házba költözik a bejelentési hivatal pedig a mező rendőrséggel együtt a járásbíró s a mostani helyiségébe megy, miután ez a legalkalmasabbnak látszik s a járásbíró s a mostani Tisza-palotába fog költözni. Hivatali helyiségnek nézik a Simonffy-ház emeletét és a hol a Bécsi biztosító-intézet van, de ez nem megfelelő.

— Lovassy Lászlóról. Megemlékezünk lapunk mult számában az elhalt nemzet mártírjáról Lovassy Lászlóról, kit a Veselényihez intézett szónoklata miatt tíz évi börtönre ítélték, melyből 5-öt kitöltve, tébolyodtan jött haza. Lovassy László a hatvanas éveket Debreczenben töltötte a Somogyi-család körében, melylyel rokoni összeköttetésben állott. Ezek az évek a feledés és megpihenés évei voltak reá nézve. Járatos volt a város több urival családhoz s esténként, rokonai társaságában ellátogatott a k a s z i n ó b a is, hol gyakran órák hosszág elnézte a kártyázókat. Olvasni ritkán látták, a politizálókat pedig mindig kerülte. Csak a humorisztikus lapokat nézegette nagy előszeretettel. A színház azonban mindenkor érdekelte, s mikor a mostani díszes állandó színházat építeni kezdték, már jóelőre kijelölte a páholyokat és zártszékeket minden közlelbi ismerőse számára. A véle bizalmasabb lábón álló családokat ünnepnapokon vagy más család ünnepélyes alkalmával soha el nem mulasztotta meglátogatni, s ilyenkor megesett az, hogy rövid vesikéssel üdvözölte a család ama tagját, a kinek vagy név vagy születésnapja volt. Ha kedélyét nem zavarták, olyan nyugodtan, olyan értelmesen beszélgetett, hogy mi sem árulta el csöndes tébolyát. Ha azonban valaki megdondolatlantul multját hozta föl előtte: vagy elnémult, vagy vette a kalapját és szólanul távozott. Általában legörömelebb vidám dolgokról szeretett beszélgetni, s ha csak tehetette, a nők társaságában keresett szórakozást. Ezeknek jóelőre tutokra adta, melyiknél melyik napon fog vacsorálni s csak ritkán esett meg, hogy elfeledte volna a terminusokat. Debreczeni tartózkodása alatt általában nyugodt napokat élt, s alig volt olyan műveltebb család, a melyeknek körében meg ne fordult volna. — Ronai Debreczenben: testvér öcsce; Lovassy Károly városi tb. tanácsnok. testvérek gyermeke: Somogyi Róza dr. Rostschnek Emilné testvére volt Lovassy István ki a Zádor-féle üzlet vezetője is volt.

— Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetlen kedves gyermekünknek, unokánknak, illetve testvéremnek M u r a k ö z y Veronának f. hó 11-én reggeli fél hat órakor életének 4-ik évében 5 napi súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Felejtethetlen drága kis halottunk földi részei f. hó 12-én, délután 2 órakor fognak Piacz-utczai 1580. számú házunknál tartandó rövid ima után a czeplég-utczai családi sirboltba örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat s jóbarátainkat szomorú szívvel meg-hívjuk. Szülei: Muraközy László s neje Urga Habriela. Testvére: Muraközy Gabriella. Nagyszülei: özv. Muraközy Károlyné, szül. B e ö r Johanna. Varga Károly s neje Heigl Gabriella. A béke angyala virasszon felette! Debreczen, 1892, január hó 11-én. A temetést a Kegelet temetkezési intézet rendezi.

— A debreczeni betegsegélyző egyesületek már mind módosították alapszabályaikat az új betegsegélyezési törvény értelmében s a városi tanács útján felterjesztették a belügyminiszteriumhoz. A törvény életbeléptetésétől már rövid idő választ el bennünket s ugyanakkor az állam felállítja Debreczenben a kereskedelmi és iparkamara által is javasolt számú kerületi betegsegélyező pénztárt.

— Letört bimbó. Cz a b á n Dániel helybeli kiváló iparos kedves kis leánya a 2 és fél éves Borbála tegnap éjjel meghalt. Temetése e hó 12-én, holnap d. u. 3 órakor a piacz-utczai Seffer háztól lesz. Vigaszt kívánunk a szülőknak s béke lengjen az angyal társai közzé költözött kisdédnek.

— Szegénységi jutalékot szeretett volna az a cigányasszony, a ki tegnap egyik ismert kerületi orvosnál egy nyomorék kis gyermekkel megjelent. Azt kívánta tőle, hogy igazolja, miként az ő gyermeke nyomorék, mert csak így nyerhet

a várostól szegénységi jutalékot. Az orvos rákiált: Mit, erről a gyermekről állítsak én ki bizonyítványt... soha." A cigányasszony, a ki a felmérgetett orvos szavaira sem vesztette el lélekjelenlétét, ránézett a gyermekre s meghökkenve kiáltott fel: „Ni, a ki teremtette van, hát nem a más fiát hoztam el a magamé helyett?”

Hajdumegye közigazgatási bizottságának mára hirdetett ülése a főispán nevének temetése miatt máról elmaradt. A közigazgatási bizottsági ülésen a december havi jelentések kerülnek tárgyalás alá.

Halápi vadászat. Tegnap ismét vadászatban voltak künn, számosan a sport kedvelői közül a Halápon. A vadászat szép eredménnyel végződött s Blazsur ezredorvos egy szép őzbakot ejtett el.

Jelentés. Puky Gyula, debreczeni kir. táblai elnök, a szatmár-németi kir. járásbírósg megvizsgálásáról szóló jelentését a napokban terjesztette fel az igazságügyminiszteriumhoz.

Esküvő Rácz Miklós nyírbohátói földbirtokos f. hó 9-én szombaton délután esküdött örök hűséget Keszey József helybeli polgár gazdálkodó szép és kedves leányának: Erzsébetnek.

Elvesztett kassza-kulcs. Scheppel Mihály tegnap a rózsatérrel a Széchenyi-utcán végig vezető uton két kis wertheim-kassza kulcsot, rézláncra fűzve, elvesztett. A megtaláló illő jutalomban részesül.

Színház.

* **A boszorkányvár.** Milöcker operettje, melyet a népszínházban most is gyakran adnak telt ház előtt, nálunk szombaton és vasárnap óriási sikert aratott. A siker koronája természetesen Réthy Lauráé, a ki a közönséget valóságos lázba hozta, úgy hogy első este 12-szer második este 19-szer hívták a lámpák elé. Nagy része volt a sikerben az első rangú játéknak és a kitűnő, hatásos rendezésnek is. A darabról, mely ma harmadszor meg és az előadástól tér- szüke miatt csak holnap szólhatunk részletesen.

Törvénykezés.

* **Weinberger Mihálynak,** a földesi uzso- rásnak bűnperében esütörtökön délelőtt hirdette ki a kir. törvényszék a debreczeni kir. táblának 1891. nov. 27-én meghozott ítéletét. Az ítélet hirdetésnél I. rendű vádlott Weinberger Mihály személyesen jelent meg, védő ügyvédje Eötvös Károly országgyűlési képviselő, Dr. Kola János kamarai elnök által helyettesítette magát. — II. rendű vádlott Szomráki László nem lévén személyesen beidézhető, helyette védője, Dr. Kardos Samu előtt lett az ítélet kihirdetve. A panaszosok jórésze részben személyesen jelent meg, részben ügyvédek által voltak képviselve. A kir. ügyészséget Dr. Kósa Zsigmond kir. ügyész képviselte. A királyi táblai ítélet, részben megváltoztatta az első bíróság ítéletét, vagyis Weinberger Mihályt a 8 sértettkárára elkövetett I. rendbeli minősített uzsora vétsége miatt 1 1/2 évi fogházra és 2000 frt pénzbüntetésre ítélte, ellenben Szomráki László fogház büntetését 6 hónapról 9 hónapra emelte fel. Eötvös Károly ellen pedig a fenforogni látszó fegyelmi vétség miatt a vonatkozó iratoknak annak idején abudapesti ügyvédi kamarához rendelte áttétetni. Ezen ítélet ellen a 2 vádlott terhére a kir. ügyész, a 2 vádlott javára a védők felebezést jelentettek be.

REGÉNY CSARNOK.

Utazás esküvőre.

(Elbeszélés.) 6 Szívesen kiszálltunk volna már az első állomáson, hogy a sürgőnyt feladjuk, de csak öt percig állt a vonat, így tehát folytatnunk kellett utazásunkat a borongós vasárnapi reggelen.

Grünenthalban Frigyes bácsi maga jött értünk kocsival az állomásra.

— No itt vagytok hát! — kiáltá, bedugva az ablakon át vidám vörös arcát, — ide a podgyász-vevénnyel, gyerekek! Sietnünk kell ma. Erzi már a thea-asztalnál ül s vár benneteket.

Egy pillanatig zavarodottan hallgattunk, aztán mind egyszerre kezdtünk beszélni.

— Igen bácsi, — a dolog így áll, bácsi, — őszintén szólva, bácsi — kiáltottuk össze-vissza. Egyikünk sem tudta, hogy kezdjen bele, a nélkül hogy Janka néni haragját magára vonja.

— A koffer — szolt végre akadozva a néni — a koffer, kedves sógor, megmagyarázhatatlan feledékenység következtében nem jött velünk.

— Ej még mit! — kiáltá a bácsi és zavarodottan nézett ránk, nyilván azért mert nem tudta tőgtön megérteni az egész dolgot. Nos, hát így akartok, a mint most vagytok — vagy ezek már esküvői ruháitok? Én nem sokat értek hozzá. —

— Dehogy, persze hogy nem. De a dolog nem oly rossz. Csak légy oly szíves és vigyimeket rögtön a távirda-állomásra — felelte a néni ki lassan vissza nyerte biztosságát, és aztán röviden előadta tervét.

— Ez mind igen szép, — szolt lassan a bácsi állat dörzsölve, — igen, — de nem fog ez nektek sokat használni. Vasárnap a hivatal csak déli tizenkét órától egyik van nyitva, most pedig már félkötő.

— Bácsi! — Csak nem lehet a sors oly kegyetlen!

— Ah gyermekek, a sors sokat tehet, a mire ti ártatlanságokban nem is gondoltok — mondá Frigyes bácsi és Lottinak, a ki könnyes szemekkel állt ott, megsimogatta arcát.

Csakugyan igazza volt.

Könyörgéseinknek engedve, elvitt bennünket ugyan a távirda-hivatalba, de amint ő előre mondta úgy is volt: az ajtó zárva volt és sem zörgés sem kiabálás nem nyitotta azt meg. (Folyt. köv.)

Idegenek névsora.

- Bikaszálloda.
Diamant J. kereskedő P-Ladány.
Traub Lajos utazó Budapest.
Nagy L. kereskedő Arad.
Bauer Pécska.
Klein Béla utazó Budapest.
Fischer Lipót kereskedő Nyiregyház.
Ungár L. Budapest
Angol királynő szálloda.
Gróf. Zichy Ernő és neje Budapest.
Ilyés Bálint képviselő

- Csanády birtokos Vértes.
Propper Miklos Nádudvar.
Schmager Sándor Temesvár.
Schveichard vállalkozó N-Károly.
Kroo Adolf hivatalnok Budapest.
Molnár kereskedő Pécs.
Szatory Dezső H-Pályi.
Fehérlő szálloda.

- Ohman János hivatalnok Budapest.
Berliner Zsigmond utazó Bécs.
Jung János utazó Budapest.
Maudel József mérnök Poroszló.
Frohner szálloda.

- Stein társa kereskedő N-Károly.
Csilag Czegléd.
Steiner birtokos H-Pályi.
Efler és fia kereskedők Budapest.
Neubum bórkereskedő
Weisz J utazó
Mitter J.
Nagy Lajos hivatalnok
Geiger Simon terményker.
Droth mázó
Wihtelbaum utazó
Molnár Fyula birtokos Levelek.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

II. Idény bérlet 83 szám. V. kis bérlet 3. szám.
(Páratlan.) (Páratlan.)
Hétfőn 1892. Január hó 11-én
Harmadszor:

A boszorkányvár.

SEMEMÉLYEK:

Gróf Kányavári Willibald, a Kányavár ura	Balassa.
Kahadi Ervin,	Szendrei.
Bonneville Jean, barátai	Czakó.
Caponi Gusztáv,	Hegedűs.
Coralie,	Fejes Lidi.
Laura,	Várnai Paula.
Stella,	Tóth Berta.
Rozamunda,	Tóth Anna.
Lemotte, Kányavári udvarmestere	Rónaszéki.
Mihály gazda, jómódú paraszt	Püspöki.
Marcia leánya	Barts Aranka.
Kalára néni	Kissné.
Veruska unokahuga	Réti Laura.
Jzsi, csordás Mihály gazdánál	Sólyom.
András, kecskés bojtár	Hunyadi.
Simon, korcsmáros	Kiss Ferencza.
Egy kóvér leány	Püspökiné.
1. só) paraszt	Közszegi.
2.ik) paraszt	Nemethi.

Holnap kedden 1892. jan. hó 12-én páros bérletben, először:

AGGLEGÉNYEK.

Műsor: Szerdán 1892. jan. hó 13-án „Agglegények” másodsor. Cütörtökön 1892. jan. hó 14-én „Boszorkányvár” Pénteken 1892. jan. hó 15-én leszállított helyarákkal „Mátyás diák” Szombaton 1892. jan. hó 16-án „Corneville harangok” Vasárnap 1892. jan. hó 17-én „Fene leányok” a vásár alkalmával bérletszünetben.

Biztos nyereség

kinálkozik a nagyérdemű közönség részére.

TÓTH TESTVÉREK

(czegléd-utca, városház épület)

divatárunkban

100 drb rövid mantó és kabát

finom és elegáns kiállításban fél áron alul is elárusítottuk.

RENDKIVÜLI LESZÁLLÍTOTT ÁRAKON

ajánljuk színes és fekete női divat kelméinket, férfi gypajú kelméinket, színes mosó barchetek, farsangi szövetek, battistok, voálok, és selymek mindennemű ruhadísz cikkek posztó és berlini téli kendőinket.

E hó 12-én megnyitjuk női szabó műhelyünket is és magunkat a nagyérdemű közönségnek teljesen rendelkezésére bocsátva, vagyunk teljes tisztelettel

Tóth Testvérek.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából Deczember 1-sőtől kezdve az összes raktárunkon lévő

NŐI RUHASZÖVETEKET,
Fekete DIVATKELMEKET is
SZINES

MOSÓ VELEZEKET,

Téli
GYAPJU NAGYKENDŐKET,

trikot derék és gyermek ruhákat

valamint

SZÖNYEGEKET,

Smyrna, Axminster, Brüssler, Tapestry és hollandi nagyszőnyeget is,

függönyöket

mélyen

leszállított áron

árusítjuk el.

SZABO LAJOS FIAI

DEBRECZEN, Rózsatér.

Debreczeni és budweiszi gyártmányu

agyagkályhák

Dolhai, Chiznovizi, Nadrági és Friedlandi VASKÁLYHÁK

fa- és szén-fűtésre,

szabályozható

köpeny- és Meidingi-kályhák

acél vagy zónázós köpenynyel.

Legnagyobb raktár

KORCSOLYÁKBAN:

Halifan, Merku, Matador és Rehenczy

rendszerekben, sima pallirozott és állanyozott (nikl) kivitelen.

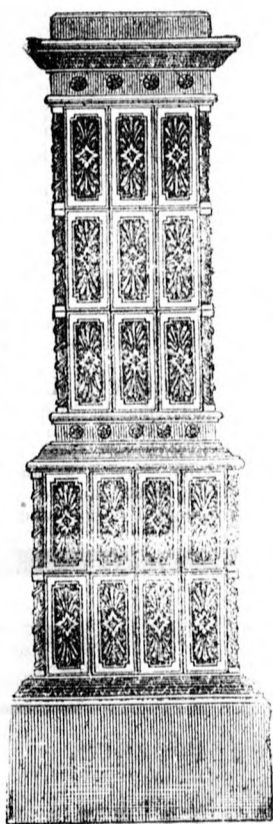
Tengeri kézi morzsolók

különféle rendszerek szerint.

Táncos R.-féle szabadalmazott (patent) tűzmentes betörés ellen biztosított

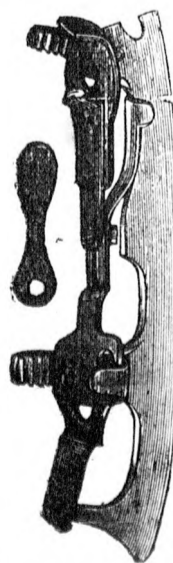
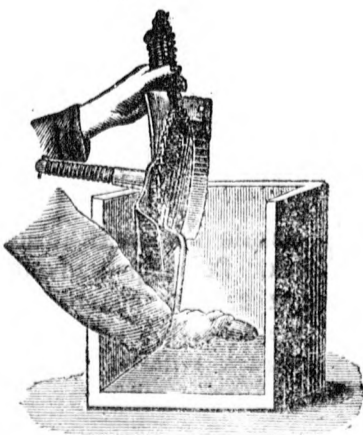
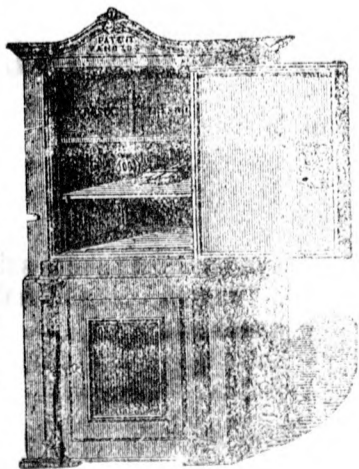
pénz-szekrények

egyedüli képvisellete

TÓTH GYULA

előbb Tóth Lajos és Társa
vasárú-üzletében, Debreczenben, a városháza alatt.

Debreczen, 1892. Nyomatott KÜLCSI IMRE könyvnyomdája.

Szives tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárunkra **báli szövetelek, színes selymek, franczia-Voile-ok, Atlas Satin és Batistok,** továbbá legyezők, virágok, csipkék, báli belépők, melyeket

igen olcsón
árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsatér.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

150. szám.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat gyártmányainak

ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-kán Budapesten tartott általános magyar malom gyűlésen megállapított s 1887. június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokra vonatkozó egyezmények szerint.
Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt.	
	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű . . .	18.—
B. Szinte „ aprószemű . . .	17.40
0. Király liszt	17.40
1. Lángliszt kivonat	17.—
2. Elsőrendű zsemlye liszt	16.80
3. Zsemlye liszt	16.40
4. Elsőrendű kenyér liszt	16.20
5. Közép kenyér liszt	15.80
6. Kenyér liszt	15.20
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 kg.	13.60
8. Takarmány liszt	9.—
11. Finom korpa zsákkal á 50 kg.	5.—
12. Durva „ „ „ „	4.80

Debreczen, 1891. deczember 31.

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN

ajánl petrolumot (tisztánem gyulékony)

liter számra 16., 18. és 20 kr,
esészárolajat 26 „
király olajat 30 „

továbbá:

Magyar és Francia cognacot, Cuba, Jamaica és Ananás rumot, Pecco, Mandarin, Császár melang, Souchong teát, tea süteményeket, déli gyümölcsötlegfinomabb czukrot, kávé, esokoládét és minden fűszer. szakmába tartozó árukat a legjutányosabb napi áron.